

OBSAH

Předmluva	9
1. Speciální pedagogika v systému humanitních oborů	11
Z historie péče o osoby s postižením	11
Současné pojetí, obsah a cíle speciální pedagogiky	15
Vývoj a profilace oboru speciální pedagogika	17
Mezioborové vztahy a interdisciplinární spolupráce v přístupu ke znevýhodněným osobám	19
Použitá literatura	20
2. Člověk s postižením ve společnosti	21
Norma a normalita	22
Vada, porucha, postižení, handicap	26
Postoje společnosti k lidem se znevýhodněním	29
Integrace a inkluze	31
Rodina s postiženým členem	33
Vzdělávání jedinců s handicapem	36
Práce a zaměstnání pro znevýhodněné osoby	39
Právo a lidé s postižením	41
Sociální péče, sociální podpora a sociální služby	42
Použitá literatura	44
3. Prevence, diagnostika, terapie a poradenství ve speciální pedagogice	45
Příčiny vzniku poruch, vad, postižení a handicapu	45
Možnosti prevence	48
Základy speciálněpedagogické diagnostiky	50
Náprava, terapie, kompenzace a rehabilitace u jedinců s postižením	53
Zmírňování důsledků postižení a vyrovnávání příležitostí pro znevýhodněné osoby	56
Poradenství pro klienty s handicapem	56
Použitá literatura	57
4. Speciální pedagogika osob s postižením zraku	59
Zrakové postižení: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	59
Výchova a vzdělávání osob s postižením zraku	63

Specifika života lidí se zrakovým handicapem	66
Možnosti a předpoklady inkluzivního začleňování zrakově handicapovaných osob do společnosti	67
Kazuistický příběh	68
Použitá literatura	68
5. Speciální pedagogika osob s postižením sluchu	71
Sluchové postižení: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	71
Výchova a vzdělávání osob s postižením sluchu	76
Specifika života lidí se sluchovým handicapem	80
Možnosti a předpoklady inkluzivního začleňování sluchově handicapovaných osob do společnosti	81
Kazuistický příběh	82
Použitá literatura	83
6. Speciální pedagogika osob s narušenou komunikační schopností	85
Vady a poruchy řeči: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	85
Alternativní formy komunikace	92
Specifika života lidí s narušenou komunikační schopností	93
Kazuistický příběh	94
Použitá literatura	94
7. Speciální pedagogika osob s tělesným postižením a zdravotním oslabením	97
Tělesný handicap a zdravotní oslabení: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	97
Rozvoj osobnosti jedinců s tělesným postižením	103
Specifika života lidí s tělesným a zdravotním znevýhodněním	104
Možnosti a předpoklady inkluzivního začleňování tělesně handicapovaných osob do společnosti	105
Kazuistický příběh	106
Použitá literatura	107
8. Speciální pedagogika osob s mentálním postižením	109
Mentální postižení: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	109
Výchova a vzdělávání osob s mentálním handicapem	115
Specifika života lidí s mentálním postižením	117
Možnosti a předpoklady inkluzivního začleňování mentálně handicapovaných osob do společnosti	118
Kazuistický příběh	120
Použitá literatura	120

9. Speciální pedagogika osob s dílčími deficity	123
Poruchy učení: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	123
Lateralita	129
Lehká mozková dysfunkce a syndromy ADD a ADHD	131
Specifika vzdělávání a rozvoje osobnosti jedinců s dílčími deficity	132
Kazuistický příběh	132
Použitá literatura	133
10. Speciální pedagogika osob s poruchami chování, narušenou sociální adaptací a sociálním znevýhodněním	135
Poruchy chování: etiologie, diagnostika, klasifikace, terapie, kompenzace	135
Sociokulturní znevýhodnění a společenské menšiny	142
Možnosti a předpoklady inkluzivního začleňování osob se sníženou sociální adaptací a sociálním znevýhodněním do společnosti	144
Kazuistický příběh	144
Použitá literatura	145
11. Speciální pedagogika osob s kombinovaným postižením	147
Postižení více vadami, specifické kombinace vad a poruch	147
Specifika přístupu k jedincům s kombinovaným postižením	150
Kazuistický příběh	151
Použitá literatura	151
12. Speciální pedagogika osob v období senia	153
Postižení a handicap u starších lidí	153
Kvalita života a osobnostní rozvoj znevýhodněných osob v období senia	154
Specifika přístupu k seniorům se zdravotním postižením	156
Místo člověka ve společnosti v závěrečném období jeho života a paliativní péče	158
Charta práv umírajícího	159
Použitá literatura	159